

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Österreichische UNESCO-Kommission

Immaterielles Kulturerbe/Nationales Verzeichnis

Slowenische Flur- und Hofnamen
in Kärnten
anerkannt 2010

www.unesco.at

Slovenska ledinska in hišna imena se navezujejo na pojave v naravi in kulturni krajini ali na zgodovinske dogodke, zato so bistven del jezikovne in kulturne identitete koroških Slovencev in Slovencev – a tudi nemško govorečih prebivalcev te regije.

Dvojezične krajevne table

v občini Pliberk/Bleiburg 2006-2010

2006

Fotografija: Thomas Cik

2010

Vidna dvojezičnost v občini Sele/Zell

**Hišna imena na kažipotih in avtobusnih postajah
Sele/Zell 2008**

Zemljevidi s slovenskimi ledinskimi in hišnimi imeni

2008

- Kotmara vas/Köttmannsdorf
- Sele/Zell

2011

Škofiče/Schiefling am Wörthersee
Šmarjeta v Rožu/St. Margareten im Rosental
(standardni zapis)

2015 – EU-Projekt FLU-LED

- Bistrica v Rožu/Feistritz im Rosental
- Bekštanj ob Baškem jezeru/Finkenstein am Faaker See
- Šentjakob v Rožu/St. Jakob im Rosental
- Šmarjeta v Rožu/St. Margareten im Rosental
(narečni zapis)

2017

Stara občina Radiše/Altgemeinde Radsberg

Zemljevidi v pripravi

Zilja / Gailtal

Spodnja Zilja/Unteres Gailtal
(do Šmohorja/Hermagor)

Rož / Rosental

Vrba/Velden (Kostanje/Köstenberg)

Rožek/Rosegg

Hodiše/Keutschach am See

Bilčovs/Ludmannsdorf

Borovlje/Ferlach

Očbinski zemljevid Sele/Zell

Podjuna / Jauntal

Galicija/Gallizien

Železna Kapla-Bela/Eisenkappel-Vellach

Šentprimož/St. Primus in okolica

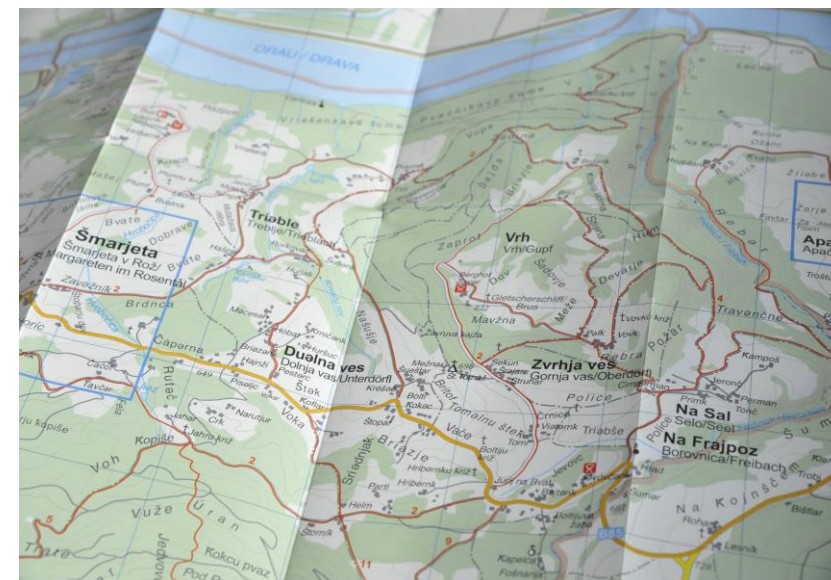
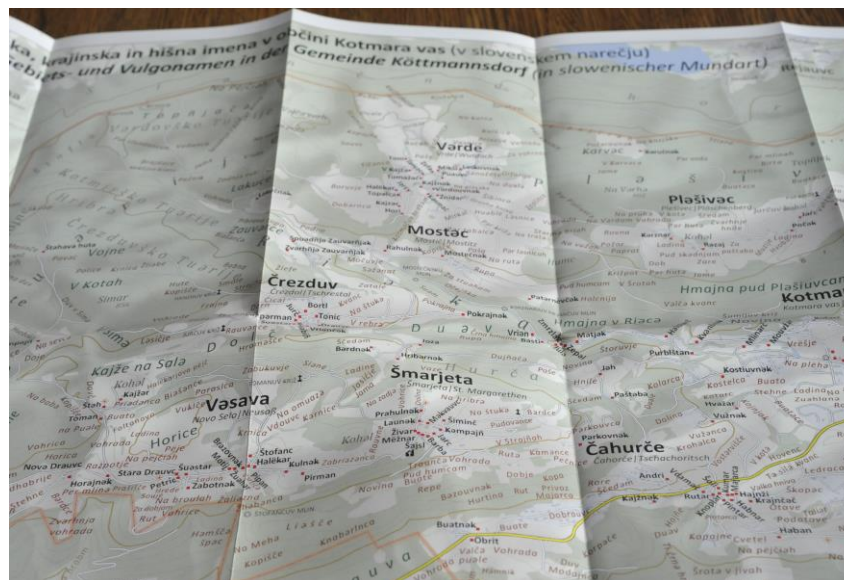
Dobrla vas/Eberndorf

Globasnica/Globasnitz

Bistrica pri Pliberku/Feistritz ob Bleiburg

Pliberk/Bleiburg

Suha/Neuhaus

Čezmejni kulturni portal hišnih in ledinskih imen FLU-LED

www.ledinskaimena.si, www.flurnamen.at

Težišče čezmejnega projekta **FLU-LED** (**Fl**urnamen-**Le**dinska imena) je razvijanje sodobnih in kreativnih oblik posredovanja slovenskih ledinskih in hišnih imen mlajšim generacijam.

Za posredovanje te nesnovne kulturne dediščine je bil v evropskem čezmejnem projektu FLU-LED (2011–2015) vzpostavljen spletni kulturni portal www.ledinskaimena.si, na katerem so na skupni digitalni karti z iskalno funkcijo objavljena vsa zbrana imena na južnem Koroškem in Zgornjem Gorenjskem. Objavljeni so tudi slušni primeri in slikovno gradivo ter vsi tiskani zemljevidi v formatu pdf, ki so jih pripravila slovenska kulturna društva in institucije v sodelovanju z občinami.

Na obnovljenem spletnem zemljevidu je doslej (2021) objavljenih 13.500 imen.

Za portal skrbi Slovenska prosvetna zveza.

Good Practice, 2019 Namenlandschaft lebendig erhalten

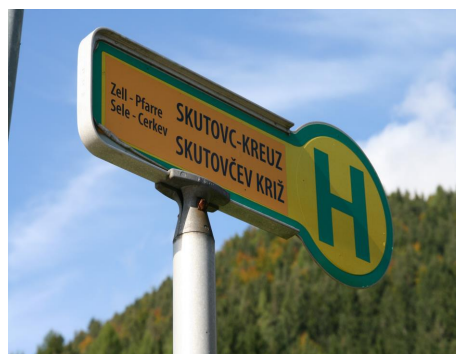
www.unesco.at

Dokumentiranje na terenu, pregled zgodovinskih zapisov, obdelava in objava zbranih podatkov pomembno prispevajo k raziskovanju, ohranjanju in posredovanju slovenskih ledinskih in hišnih imen na Koroškem. Zato je avstrijska Unescova komisija leta 2019 projekt odlikovala kot primer dobre prakse.

Čezmejni projekt FLU-LED je bil odlikovan in predstavljen tudi na evropski ravni v sklopu iniciative „Cultural Heritage in Action – Sharing solutions in European cities and regions“.

Ledinska in hišna imena v javnih prostorih

- hišna imena na stanovanjskih poslopijih
- hišna imena na nagrobnih kamnih
- kažipoti s hišnimi imeni
- avtobusne postaje z lokalnimi imeni
- cestna imena z lokalnimi imeni
- ledinska imena v naravi – na poti z Opčin v Repen

Metode zbiranja

Nosilci na lokalni ravni

- Slovenska kulturna društva in posamezniki
- Kmečka interesna združenja: ISSK - Interestna skupnost selskih kmetov, SJK – Skupnost južnokoroških kmetov, KIS – Kmečka izobraževalna skupnost
- Slovensko planinsko društvo Celovec

Strokovna in organizacijska pomoč

- Osrednji kulturni organizaciji
 - Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza
- Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik
- Inštitut za slavistiko na Univerzi Alpe-Adria v Celovcu
- AKO – Arbeitsgemeinschaft für kartographische Ortsnamenkunde in Verbindung mit der Österreichischen Akademie der Wissenschaften (avstrijska komisija za standardizacijo zemljepisnih imen)
- Komisija za standardizacijo zemljepisnih imen Vlade RS

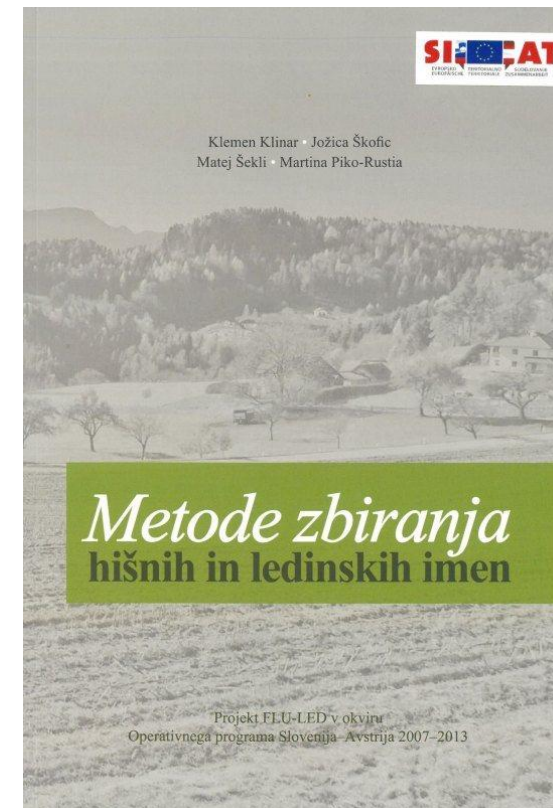
Metode zbiranja hišnih in ledinskih imen

Publikacija je izšla v okviru projekta FLU-LED – Kulturni portal ledinskih in hišnih imen“, ki je potekal v Operativnem programu Slovenija-Avstrija 2007–2013.

Avtorji: Klemen Klinar, Jožica Škofic, Matej Šekli, Martina Piko-Rustia
Izdala: Razvojna agencija Zgornje Gorenjske, Jesenice–Celovec, 2012

Obsežna brošura nudi pomoč pri dokumentaciji slovenskih ledinskih in hišnih imen in obravnava vprašanja terenskega dela, vprašanje ustrezne transkripcije narečnih imen ter vprašanje standardizacije imen. Ob koncu vsebuje vzorčni terenski in kabinetni tabeli za zbiranje hišnih in ledinskih imen.

Brošura je dostopna na spletni strani kulturnega portala FLU-LED
<https://www.flurnamen.at/predstavitev-in-metode>

Metode zbiranja hišnih in ledinskih imen

Narečni zapisi

- poenostavljen narečni zapis s čim manj posebnimi črkami
- pri samoglasnikih so zabeleženi polglasnik, diftongi in naglasno mesto (ni jakostnih ali tonemskih naglasov)
- prilikovanje soglasnikov ni upoštevano
- pri soglasnikih je na Koroškem s posebno črko označen grlni zapornik (q), t.i. rožanski k; zapisan je s prečrtanim k-jem
- zvočni posnetki ohranjajo vse narečne značilnosti

Knjižni zapisi

Glasovno-pravopisno knjiženje

- hišna imena in etimološko ne povsem jasna ledinska imena

Etimološko-zgodovinsko knjiženje

- knjiženje na glasovno-pravopisni, oblikovni (oblikotvorni in besedotvorni) ter skladijski ravni, to pomeni na vseh ravneh jezikovnega sistema

„Mehko knjiženje“

- ohranjanje narečne podobe imen, kjer je knjižni izraz preveč oddaljen od izvirne narečne besede
 - Čisovnjak, namesto Kiselnjak
 - Strižabca, namesto Striževca
 - Kavačič, namesto Kovačič
- opuščanje knjiženja po fonetičnem principu, kadar pomen besede ni prepoznaven

Wutschigraben < ta hvabuæči hrabæn =
Globoki graben

Tomaschberg < ta mæšč vrh = Mehki vrh

Vúkaləka rída	Bukalekova rida	Vədənəva dalína	Vedénovo dolina
Váze /Oáze ?	Laze	Sónčni rób	Sončni rob
Malíjov kəríto	Malejevo korito	Mélška stəzda	Melška steza
Máləga úta	Malegejeva uta	Rávna	Ravna
Máləga rída	Malegejeva rida	Méžnarjev rút	Mežnarjev rut
Pòd ská(l)o / Pòd skáo	Pod skalo	Óšči jézerc	Loški jezerc
Na skáli	Na skali	Mélšči jézerc	Melški jezerc
Pìtrnáv rút / Pintrov rút	Pintarjev rut	Trátəcá	Tratica
Límašče rút	Limaršči rut (Limarče), Limarski rut	Tam k voda (v) zemlo teče	Tam, kjer voda v zemljo teče
Krvíca / ərkavíca	Karvica	Péətravcáa úta	Petrovceva uta (Petrovc)
Grmávlšché	Grmávlšče	Rútaršče tále	Rutarski tali
Čépe	Čépe	Gərelščíná	Gorelščina
Kúkl	Kúkl	Dúarjo	Duarjevo
Kázlóz	Kozloz / Kazloz	Pr spúədnjamə məstíču / mastíču	Pri spodnjem mostiču
Pr Mlínarju	Pri Mlinarju	Kəzávc / Kazávc	Kazavc
Poníkve	Poníkve	Pòd gúəru	Pod goro
Tráta	Trata	Pr zvrhnjamo məstíču / mastíču	Pri zvrhnjem mostiču
Vedéno karíto / Vədéno karíto	Vedénovo korito	Cvínčana voda	Cvínčana voda
		Tónana jama / T´ənana jáma	Tonova jama

Krajevna imena so kulturna dediščina

„Imena posredujejo občutek domačnosti. Manjšinska imena na krajevnih tablah imajo integracijski učinek. Priznavanje manjšinskih imen zatorej koristi tudi večinski družbi.“

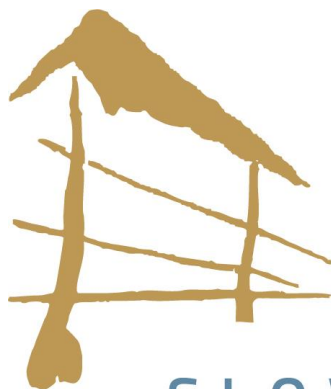

Peter Jordan
Einspielerjev nagrajenec, 2019

Športna društva - glasniki dvojezičnih krajevnih imen

Hvala za pozornost!

Urban Jarnik

SLOWENISCHES VOLKSKUNDEINSTITUT

SLOVENSKI NARODOPIJNI INŠTITUT